

CT scan van de dikke darm

Voor u is een CT-scan onderzoek van de dikke darm afgesproken. Het onderzoek vindt plaats op de afdeling radiologie en nucleaire geneeskunde van Amsterdam UMC. De letters 'CT' staan voor computertomografie.

Een CT-scan is een onderzoek waarbij gebruik wordt gemaakt van röntgenstralen en een computer. Indien u enkele dagen voor de CT-scan een röntgenonderzoek van de maag en/of darmen heeft gehad waarbij bariumpap is gebruikt, kan dit het beeld op de CT-scan verstoren. Tussen beide onderzoeken moet dan ook minstens een week zitten.

Dieet

Indien u een dieet heeft, kunt u contact opnemen met de diëtist bij wie u onder behandeling bent. Diabetes mellitus patiënten kunnen contact opnemen met de diabetes verpleegkundige, telefoon: (020) 444 0516.

Darmvoorbereiding

Het dieet start één dag voor het CT-scan onderzoek en bestaat uit vezelarme voeding. De vezelarme voeding zorgt ervoor dat de dikke darm beter te beoordelen is op de CT-scan. U moet er rekening mee houden dat de ontlasting door de darmvoorbereiding erg dun kan zijn. Na de avondmaaltijd vóór het onderzoek zijn alleen vloeistoffen toegestaan, zoals sappen (appelsap, heldere vruchtenmixdranken), limonade van siroop, frisdrank (ook light), water, bouillon, thee en koffie. Dit geldt totdat het onderzoek heeft plaatsgevonden. Als het onderzoek 's middags plaatsvindt, kunt u als ontbijt vloeibare etenswaren gebruiken, zoals vla, yoghurt en kwark (zonder stukjes).

Algemeen

- Het uitgangspunt van het dieet is dat vezels en vezelachtige bestand- delen in voeding beperkt worden.
- Veel voedingsmiddelen bevatten noten, zaden of grove vezels; kies niet voor deze producten, maar neem een naturel variant.
- Groente en fruit bevatten veel vezels en deze zijn dus maar met mate toegestaan. U mag fruit in de vorm van vruchtensappen zonder vruchtvlees en u mag groenten beperkt tot de toegestane soorten (zie volgende pagina).
- Zorg ervoor voldoende te drinken (minimaal 10 tot 12 glazen per dag).

Vezelrijke voedingsbestanddelen die u niet mag eten:

- Volkoren graanproducten:
  - bruin-, volkoren- en roggebrood

- tarwe- en maïszemelen
- muesli
- volkoren- en meergranenpasta's
- havermoutpap
- zilvervliesrijst
- Vezelige groenten:
  - asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwten, peulvruchten, taugé, maïs, champignons, tomaten, rauwkost
- Bepaalde fruitsoorten:
  - onrijp fruit
  - sinaasappel, grapefruit, mandarijn, ananas, mango, kiwi
  - gedroogde (zuid)vruchten zoals dadels, vijgen, pruimen, krenten, rozijnen, kokos
- Noten, pinda's en zaden:
  - alle pindasoorten
  - alle nootsoorten
  - sesamzaad, maanzaad, zonnebloempitten
- Overige:
  - scherpe specerijen
  - popcorn

Wat kunt u wel eten?

- Graanproducten
  - wit brood, beschuit, toast (naturel)
  - witte rijst, pasta (zoals spaghetti, macaroni)
  - pannenkoeken
  - custardpap, lammetjespap (rijstebloempap)
- Groenten en fruit
  - aardappelen
  - gaargekookte groenten, zoals wortelen, bloemkool, lof, andijvie en spinazie
  - vers fruit, mits goed rijp, geschild en ontpit zoals appel, banaan, peer
- Alle soorten vlees, vis en kip
  - soepen
  - bouillon
  - soepen met stukjes vlees/kip, soepballetjes, vermicelli, macaroni en rijst
- Beleg
  - kaas
  - vleeswaren
  - alle zoete beleg (behalve pindakaas, marmelade en jam met stukjes fruit)
  - eieren
  - suiker
  - vlees/kip/vis
- Dranken
  - vruchtensappen zonder vruchtvlees, limonades en frisdranken
  - thee en koffie
  - mineraalwater
  - melk en melkproducten (vla, yoghurt (geen vruchtenyoghurt))
  - alcoholische dranken
- Tussendoortjes

- chocolade (zonder nootjes)
- snoep
- ijs
- cake (geen koekjes)
- Specerijen
  - zout, peper, paprikapoeder, nootmuskaat, kaneel, peterselie, mosterd, ketchup, groene kruidenmixen

Het contrastmiddel (Telebrix Gastro)

Telebrix Gastro is een jodiumhoudend contrastmiddel. Jodiumhoudende contrastmiddelen kunnen een onderzoek naar de schildklierfunctie storen. Als een schildklieronderzoek toch nodig is, kan dit het beste vóór het röntgenonderzoek plaatsvinden.

U begint 1 dag voorafgaand aan het onderzoek met inname van de Telebrix Gastro:

- Eén dag voorafgaand aan het onderzoek neemt u bij de lunch één flesje Telebrix Gastro à 50 ml, en bij het avondeten één flesje. U mag de inhoud van het flesje ook in een groot glas limonade schenken en vervolgens opdrieken (U hoeft de Telebrix Gastro niet aan te lengen met 950 ml water, zoals in de bijsluiter vermeld staat!).
- Op de dag van het onderzoek neemt u anderhalf uur voor de CT- colografie de inhoud van één flesje Telebrix Gastro in. Omdat Telebrix Gastro vaak diarree veroorzaakt, kunt u het middel ook in VUmc innemen, waar uiteraard toiletten aanwezig zijn. U dient dan wel minimaal anderhalf uur voor de afspraak in VUmc te zijn.
- Mogelijk kan er ook besloten worden om intraveneus contrast te geven.
- Telebrix Gastro veroorzaakt bij veel patiënten diarree.
- Medicijnen worden tijdens de darmvoorbereiding mogelijk minder goed opgenomen. Het is daarom verstandig rekening te houden met een verminderde werking van het medicijn, bijvoorbeeld in geval van de anticonceptiepil. Neem bij twijfel contact op met uw behandelend medisch specialist.

Vorbereidingschema in het kort

1 dag vóór het onderzoek:

- ontbijt met vezelarm dieet
- lunch met vezelarm dieet + 50 ml Telebrix Gastro
- avondeten met vezelarm dieet + 50 ml Telebrix Gastro

Indien het onderzoek vóór 12.00 uur plaatsvindt:

- nuchter

Indien het onderzoek na 12.00 uur plaatsvindt:

- vloeibaar ontbijt
- daarna nuchter

1,5 uur voorafgaand aan de CT:

- 50 ml Telebrix Gastro

Probeer u de dag van het onderzoek enkele malen naar het toilet te gaan voor ontlasting. Voor een goede beoordeling van de dikke darm, is het belangrijk dat u zich goed aan het voorbereidingschema houdt, zoals hierboven is aangegeven.

Het onderzoek

We verzoeken u om enkele minuten voor de CT-scan nog naar het toilet te gaan, zodat de dikke darm zo leeg mogelijk is tijdens de CT-scan. Tijdens het onderzoek is het noodzakelijk dat de dikke darm zo min mogelijk beweegt. Hiervoor wordt via een infuusnaald een medicijn toegediend (Buscopan). Indien u glaucoom (verhoogde oogboldruk), een vergrote prostaat, een verhoogde hartslag en/of een spierziekte (M. Gravis) heeft, neem dan vóór de datum van het onderzoek contact op met de afdeling radiologie en nucleaire geneeskunde. Direct na het toedienen van de Buscopan kunt u tijdelijk last krijgen van wazig zien (door accommodatiestoornissen) waardoor de rijvaardigheid beïnvloed kan worden. Houd er rekening mee dat u mogelijk na het onderzoek niet zelf mag autorijden. Laat u daarom begeleiden.

Voor het zichtbaar maken van de dikke darm is het tevens noodzakelijk dat er via een dun slangetje lucht in de dikke darm wordt ingeblazen. Hierdoor worden de darmplooiën van de dikke darm beter zichtbaar.

Dit slangetje wordt door de radioloog of laborant via de anus ingebracht. Tijdens het onderzoek ligt u op een onderzoektafel die langzaam door een ring schuift. Die ring is ongeveer vijftig centimeter breed. In de ring bevindt zich een röntgenbuis waarmee de foto's worden gemaakt. De röntgenbuis draait tijdens het maken van de foto's rond. Dat maakt enig lawaai. Vanuit die buis worden röntgenstralen door uw lichaam gestuurd. Die stralen worden opgevangen en omgezet in elektrische signalen. Die signalen worden weer verwerkt door een computer. Het CT-onderzoek wordt tweemaal uitgevoerd: eenmaal in rugligging en eenmaal in buikligging. Mogelijk kan er ook besloten worden om intraveneus contrast te geven.

Een eventuele begeleider kan tijdens het uitvoeren van het onderzoek niet aanwezig zijn in de onderzoeksruijnte. Alleen in bijzondere situaties is dit mogelijk. Helpen met omkleden is vanzelfsprekend altijd toegestaan. Het onderzoek duurt, vanaf dat men opgeroepen wordt uit de wachtkamer, ongeveer 30 minuten.

Na het onderzoek

Na het onderzoek kunt u uw normale voedingspatroon hervatten. U kunt nog enige krampen en dunne ontlasting hebben. Het is verstandig extra ondergoed mee te nemen. De foto's die zijn gemaakt worden bekeken door een gespecialiseerde arts, de radioloog. Deze geeft de bevindingen door aan uw behandelend arts, en deze zal de uitslag met u op de polikliniek bespreken.

Zwangerschap

Het is ongewenst dit onderzoek uit te voeren tijdens de zwangerschap. Bent u mogelijk zwanger, maar weet u het nog niet zeker, neemt u dan contact op met het planbureau van de afdeling radiologie en nucleaire geneeskunde. Er kan dan een nieuwe afspraak worden gemaakt in de week na het begin van de menstruatie, wanneer zeker is dat er geen sprake is van zwangerschap.

Tot besluit

Voor u is een bepaalde tijd gereserveerd. Het is dus belangrijk dat u op de afgesproken tijd komt. Als u een gemaakte afspraak niet kunt nakomen, belt u dan even af. In die tijd kunnen wij iemand anders onderzoeken.

Vragen

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de afdeling radiologie en nucleaire geneeskunde; telefoon (020) 444 4200.